

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Márai Sándor*

Cím: *Angyalkert*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Pp.

1937 IV. 16.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy *372.21*

Hely

Idő *"183/193"*

Személy

Helyszám

Angyalkert

Mire e sorok megjelennek, már leszédtek a ház tetejét, melyben az első magyar kisdédóvó, Brunswick Terézia grófnő »angyalkert«-je száz év előtt hajlékot talált. Az olvasó elnézését kérem, hogy e nagy időkben, mikor minden óra telítve van sorsdöntő és világtörténelmi eseményekkel, ilyen semmiségekre hívom fel figyelmét; de sorsdöntő és világtörténelmi események lesznek holnap is, ellentétben az Angyalkerttel, amely holnapra már nem lesz. Egyáltalán, vigyáznom kell, mert kedvem és hajlamom szerint lassan a budai házak funérátorává fejlődöm e rovatban; legszivesebben mindegyikről külön írnék gyászbeszédet, mert szívemhez nőttek, s most olyan iramban bontják a legszebbeket, mint utoljára 1898 körül, a Nagy Bontás esztendejében. Lebontották legutóbb azt a nagyon szépet, a Kékgolyó-utca és a Városmajor-utca sarkán, s most lebontják ezt az igazán előkelően rozzant bérházat, melyben a szebbelkü hölgy száz év előtt Budapest fényes orru kisdedeit nevelgette, Pestalozzi módszere szerint. Félek beszélni erről, mert az élet végre is fontosabb, mint a régi házak, s mindig affektált kissé, ha nagyon siratja az ember a köveket.

Ez a ház, melyet illik e pillanatban elparentálni, mert a csákány már bontja kőkemény boltíveit, a budai Mikó-utca és az Attila-utca sarkán állott, s különösen szívemhez nőtt, talán történelmi múltja miatt, melyről, az Attila-utcai kapu fölött, fekete márványtábla mesélt, talán, mert a négy sor gesztenyefán át, melyek ablakai előtt silbakoltak, lakásom ablakaiból beláttam a szobákba, ahol ifjuságom egyik renyves esztendejét töltöttem. Igen, laktam az »Angyalkertben«. Igaz, már nem voltam angyal. Elsőéves jogász voltam, háboru volt, kenyérjegy volt, lakáshiány, s minden, amitől meg lehetett utálni az életet. A ház, ahol Beethoven szerelme, a széplelkű grófnő a budai gyermekeket tanitgatta illemre, nem sokat változott az elmúlt száz esztendőben; idők során az atyafiságos Blaskovich-család birtokába került, s így jutottam valahogy a boltíves szobákba, koszt-kvartélyba, bizonyos Róza néni lakásába. Angyali lakás volt; igazi angyalkert. A várbeli török-házakban is ritka az olyan szép-ivü boltozat, mint amilyent a csákány most feszeget e szobákban; az ablakokból a Vérmezőre és az Istenhegyre nyílt kilátás, s butorban, függönyben, birsalma-szagban, homályban és levegőtlenységben olyan tökéletes tizenkilencedikszázad-eleji volt, amelyet kevés házban lehet már Budán találni. A Brunswickok és az angyalok régen kipusztultak már a házból. Aztán az atyafiság és Róza néni is elvándorolt onnan. A házat eladták. Most lebontják. Így tűnik el emlék és élet, olvasó.

Brunswick Terézia emléke még sokáig érzett a ház körül. Évtizedeken át minden reggel elmentem a régi kapu előtt, fenn a szobában, ahol valamikor laktam, zongorán gyakoroltak, néha Beethoven-tételeket is. Micsoda összefüggések! — gondoltam áhitatosan; s megálltam, hallgatóztam. »Für Elise«-t pötyögtették egy ujjal, s arra kellett gondolnom, milyen különös változatokra képes egy-egy csalódott szerelem! A szerelemnek, különösen, ha vénleány marad valaki egy szerelemben, mint Teréz grófnő, vannak néha ilyen rejtélyes áttételei. Lehet, hogy Brunswick Teréz csak egyetlen gyermekre vágyott; s mert azt az egyet nem adta meg az élet, hajlékot épített száz idegennek.

Mindez találgatás, s nem is nagyon oknyomozó találgatás. A valóság sokkal egyszerűbb. Bontják a házat. Reggel felmentem az emeletre, talicskák és homokzsákok között, s bucsura megnéztem mégegyszer a sötét szobákat. Ebben a lakásban természetesen még petróleumlámpákkal világítottunk. Megálltam a sötét, öreg szobában, szimatoltam az ifjuság elillant és a petróleum megmaradt illatát. Az angyalkert, mint épület csakugyan megérett a lebontásra. De az új házban, melyet helyére építenek, a lakóknak már nem lesz részük a petróleumlámpa élményében. Lesz beépített szekrény; de petróleumszag és Brunswick Teréz szerelmének emléke nem lesz többé a házban. Miért, miért, hogy inkább sajnálom, mint irigylem őket?...

Márai Sándor.